

Ons kenmerk: 19.059384

Relatie met: RelatieMet1

GEMEENTE
Schagen

Projectplan stikstofaanpak binnen de gemeente Schagen

Datum: 24-11-2019

Versie: 01

Bestuurlijk opdrachtgever

Jelle Beemsterboer

Ambtelijk opdrachtgever

Anton Noorman

Opdrachtnemer

Jacqueline van Rijn

Inhoud

1 Aanleiding.....	3
2 Rijksniveau	3
3 Provinciaal niveau	5
4 Regionaal (gebiedsgericht)niveau	6
5 Gemeentelijk niveau.....	6
6 Afbakening opdracht.....	7
7 Kosten en baten	7
8 Organisatie	8
9 Communicatie en participatie	8
10 Informatiebeheer.....	8
11 Risicofactoren en beheersmaatregelen	8

1 Aanleiding

Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een uitspraak gedaan waarin zij heeft beslist dat het systeem van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) onverbindend is. Voor de gemeente Schagen kwam deze uitspraak niet als een verrassing. In verschillende projecten is pro-actief gehandeld en zijn onderzoeken uitgevoerd waarbij uitdrukkelijk op ecologische gronden een oordeel over de invloed van de stikstofdepositie op de natuur is gegeven.

De uitspraak heeft grote gevolgen voor sommige bouwinitiatieven. Bepaalde projecten lopen vertraging op of kunnen niet worden uitgevoerd, omdat de benodigde natuurwetvergunning (Wnb-vergunning) niet kan worden gekregen. Vaak moet het onderzoek naar de stikstof die ten gevolge van het project wordt uitgestoten (stikstofdepositie) opnieuw worden uitgevoerd.

Naast de extra onderzoekslast zijn de voorwaarden om een vergunning te krijgen extreem streng geworden. Alleen bij een uitstoot van 0,00 mol/ha/jaar mag men ervan uitgaan dat er geen vergunning noodzakelijk is. Als gebruik is gemaakt van verrekening van stikstof (intern salderen) kan volgens de laatste inzichten een Wnb-vergunning worden gekregen. Het bevoegd gezag voor het verlenen van de Wnb-vergunning is de provincie.

Voor een bestemmingsplan is de gemeenteraad bevoegd gezag, hij moet onderbouwen dat het bestemmingsplan uitvoerbaar is. Dit is het geval indien de stikstofdepositie geen significante effecten heeft op Natura 2000-gebieden.

De gemeente Schagen is al vóór de uitspraak van de Raad van State door de VNG gevraagd om mee te denken en input te leveren aan het stikstofdossier. We praten dan ook ambtelijk en bestuurlijk op het hoogste niveau mee op de verschillende onderdelen van het dossier. Het stikstofdossier is daarmee dan ook onder te verdelen in verschillende deelprojecten op verschillende niveaus:

1. Rijksniveau
2. Provinciaal niveau
3. Regionaal (gebiedsgericht) niveau
4. Gemeentelijk niveau

Welke deelprojecten dit zijn en met welk doel we hieraan werken, vindt u hierna.

2 Rijksniveau

Zoals in de inleiding al is aangegeven, is de gemeente Schagen al geruime tijd gesprekspartner op Rijksniveau. We zijn samen met enkele andere gemeenten door de VNG uitgenodigd om op verschillende thema's onze inbreng te geven.

Wat hebben we al gedaan?

In aanloop tot het rapport van de commissie Remkes "Niet alles kan"¹ hebben wij in de ambtelijke werkgroep meegeschreven aan de verschillende Kamerbrieven en hebben we meegedacht aan oplossingen voor de korte, middellange en lange termijn.

Daarbij is het uitgangspunt vanuit de gemeente Schagen en de VNG altijd geweest dat er moet worden gewerkt aan een gebiedsgerichte aanpak en het weer instellen van een ecologisch onderbouwde drempelwaarde. Met deze insteek wordt volgens ons recht gedaan aan het feit

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/09/25/eerste-advies-adviescollege-stikstofproblematiek>

dat alle Natura 2000-gebieden een ander karakter hebben en de stand van de natuur ook verschillend is door het hele land. In de gemeente Schagen is bij een quickscan door onderzoeksbureau Arcadis al gebleken dat de stand van de stikstofgevoelige leefgebieden beter is dan verwacht. Zie de passende beoordeling die de raad heeft vastgesteld bij het bestemmingsplan Pallas-reactor op 2 april 2019.

Waar zetten we op dit moment op in?

Na het uitkomen van het rapport van de commissie Remkes heeft het Rijk verschillende werkgroepen ingesteld. Bij een aantal werkgroepen geven wij onze input of spreken wij als woordvoerder namens de VNG:

- a. Gebiedsgerichte aanpak en dan met name de ontwikkeling van de Handreiking Ecologische onderbouw (Voortoets) (woordvoerder namens VNG).
- b. Het algemene ambtelijke overleg waarbij we input leveren op Kamerstukken en -brieven.
- c. Bestuurlijk neemt de wethouder J. Beemsterboer deel aan het bestuurlijk netwerk van de VNG en levert daar de input op het volledige dossier.

Daarnaast wordt de gemeente Schagen regelmatig door gemeenten uit heel Nederland benaderd om vragen te beantwoorden over verschillende onderwerpen binnen het stikstofdossier.

Beschrijving, doel en benodigde ambtelijke inzet:

a. Handreiking Ecologische onderbouw

Op Rijksniveau wordt gewerkt aan bovengenoemde handreiking om de bevoegde gezagen inzicht te geven of een vergunningaanvraag noodzakelijk is. In deze handreiking wordt ook een eventuele drempelwaarde meegenomen. Namens de VNG wordt ook hier aangestuurd op een ecologisch gebiedsgerichte aanpak. Als uit de voortoets blijkt dat er geen (significante) effecten optreden op de Natura 2000-gebieden kan een project/plan zonder Wnb-vergunning worden uitgevoerd.

Het doel vanuit de VNG is dan ook om te zorgen dat, uiteraard juridisch en ecologisch onderbouwd, een handreiking ontstaat die voorkomt dat initiatiefnemers onnodig op kosten worden gejaagd. Bij een bestemmingsplan zal, als uit de voortoets blijkt dat significante effecten niet kunnen worden uitgesloten, een passende beoordeling moeten worden gemaakt en een plan-Mer procedure moeten worden gevolgd. Dit zijn kostbare en tijdrovende onderzoeken/procedures.

De voortoets houdt in dat een initiatiefnemer op voorhand kan aantonen dat de toename aan stikstofdepositie geen negatieve gevolgen heeft. Deze voortoets maakt onderdeel uit van de beslisboom die is opgesteld n.a.v. het advies van de commissie Remkes.

Beslisboom toestemmingsverlening

- Met de handreiking wordt duidelijk of er noodzaak is voor een Wbn-vergunning. De voortoets en passende beoordeling zullen in de handreiking worden opgenomen.

- Aandachtspunten voor een nog te schrijven 'Handreiking Ecologische Onderbouwing' zijn de kleine en tijdelijke (in emissie en depositie termen) individuele projecten.

Uitgangspunten

- De op de stellen Handreiking moet de initiatiefnemer van een project of plan hulp bieden bij de vergunningaanvraag. Deze moet dan ook zowel juridisch als ecologisch houdbaar zijn. Net als bij de werkwijze van vóór het PAS, stelt de initiatiefnemer aan de hand van de voortoets zelf vast of er sprake is van een vergunningplicht.

Benodigde ambtelijke capaciteit en planning:

De inzet van de gemeente Schagen op dit onderdeel is in ieder geval tot aanbidding van de Handreiking aan de Tweede Kamer gemiddeld ca. 4 uur per week. De planning van het Rijk is om de Handreiking in het tweede kwartaal van 2020 af te ronden. Voor het deelnemen in de ambtelijke werkgroep is een inzet gemoeid van gemiddeld ca. 6 uur per week. Deze inzet zal minimaal benodigd zijn tot het derde kwartaal van 2020 (één en ander is ook afhankelijk van het tempo dat het Rijk aanhoudt, daar is op dit moment niet volledig zicht op). **Totaal 0,28 fte**

3 Provinciaal niveau

Ook op provinciaal niveau is de gemeente Schagen betrokken bij het stikstofdossier. De provincie heeft naar aanleiding van het rapport van de commissie Remkes een voortrekkersrol gekregen. Echter, de provincie is vooral nog in een verkennende fase. Bestuurlijk zijn er al overleggen geweest met de gedeputeerde om de urgentie te benadrukken van een oplossing en om de denkracht van de gemeente aan te bieden.

Botsproeven:

De gemeente Schagen is vanwege de betrokkenheid op het dossier op Rijksniveau gevraagd input te leveren bij het toetsen van de beleidslijn intern en extern salderen. Deze provinciale beleidslijn wordt op dit moment in nauw overleg tussen de IPO en het Rijk uitgewerkt.

Casussen uit het hele land zijn aan de beleidsregel getoetst, de zogenaamde botsproeven. Het doel is dat Rijk en provincies rond 1 december met een gezamenlijke verklaring komen over de inhoud van de beleidsregel. Daarna zullen GS de beleidsregel vaststellen.

Vóór die tijd wil de provincie zelf ook nog met Schagen en andere gemeenten nagaan waar zij tegen aanlopen en welke vragen zij hebben over intern en extern salderen. Doel is ook om eventuele fouten of grote onvolkomenheden te voorkomen. De gemeente Schagen heeft op verzoek van de provincie een aantal gemeenten benaderd om te inventariseren tegen welke problemen zij aanlopen in relatie tot intern en extern salderen.

Kick-off verdere uitwerking provinciale aanpak:

Op 11 december vindt een bestuurlijke kick-off plaats. De gemeente Schagen is gevraagd hiervoor input te leveren. Dit mede naar aanleiding van de uitkomsten van de hiervoor genoemde botsproeven. In de gesprekken met de verschillende gemeenten kwam duidelijk naar voren dat er grote behoefte is om een gemeenschappelijk gemeentelijk standpunt in te nemen ten aanzien van de provincie. Dit standpunt is niet zozeer een politiek standpunt, maar een gerichte inhoudelijke werkwijze die een oplossing zou kunnen zijn voor de verschillende problemen. Daarom wordt op initiatief van de gemeente Schagen op korte termijn een brainstormbijeenkomst georganiseerd met andere gemeenten, met als doel om een gedragen input te leveren aan de kick-off en het verdere uitwerkingsproces op provinciaal niveau. Hierbij zal de gemeente Schagen haar eigen aanpak (zie hierna onder gemeentelijk niveau) inbrengen.

Pilot:

Met de provincie zullen wij een pilot uitvoeren om te komen tot een proefproces. Hierbij is uitgangspunt dat een Wnb-vergunning wordt verleend voor een nader te bepalen project die een (kleine) depositie heeft en waarbij ecologisch wordt onderbouwd dat dit geen (significante) effecten heeft. De provincie/Rijk stellen nu dat dan een vergunning noodzakelijk is (zie ook het hiervoor opgenomen schema). Dit laatste willen wij gezamenlijk ter toetsing voorleggen aan de rechter.

Om dit goed vorm te geven wordt in nauw overleg met de OD NHN en de betreffende initiatiefnemer de Wnb-vergunningaanvraag voorbereid.

Benodigde ambtelijke capaciteit en planning:

De ambtelijke capaciteitsinzet zal naar verwachting tot in ieder geval het tweede kwartaal van 2020 gemiddeld ca. 4 uur per week vergen. Hierbij kunnen pieken optreden in de inzet die kunnen oplopen naar 12 uur per week. **Ca 0,11 fte tot 0,33 fte**

4 Regionaal (gebiedsgericht)niveau

Op regionaal gebiedsgericht niveau werken we samen met de gemeente Bergen en Opmeer aan een onderzoek voor het instellen van een stikstofdepositiebank.

Voor dit onderzoek is een memo opgesteld waarmee het college op 12 november 2019 heeft ingestemd. De memo 'sturen op stikstof' is als bijlage 1 opgenomen. Het onderzoek zal plaatsvinden als het BAO akkoord is gegaan met de memo.

Doel van het onderzoek is te komen tot een haalbaarheidsanalyse en voorstel voor het instellen van een gebiedsgerichte depositiebank en generiek inzetbare regelgeving (op provinciaal niveau). Uiteindelijk wordt de uitkomst van het onderzoek ingebracht bij het bevoegd gezag (de provincie). Overigens is de provincie op de hoogte van het initiatief.

Benodigde ambtelijke capaciteit en planning:

De ambtelijke capaciteitsinzet zal naar verwachting tot in ieder geval het tweede kwartaal van 2020 gemiddeld ca. 4 uur per week vergen. **Ca 0,11 fte**

5 Gemeentelijk niveau

Stroomschema:

Op gemeentelijk niveau is gewerkt aan een ecologisch onderbouwd stroomschema (bijlage 2). Dit schema heeft tot doel handvatten te geven bij de toetsing van aanvragen omgevingsvergunningen om te bepalen of een Wnb-vergunning noodzakelijk is. Het schema wordt continu verbeterd en aangevuld met de nieuwste inzichten. Het stroomschema is via de VNG verspreid onder andere gemeenten en wordt ook in andere gemeenten gehanteerd, al dan niet aangepast aan de plaatselijke omstandigheden.

Gebiedsgericht onderzoek:

Om het schema helemaal gebiedsgericht (op habitatniveau) kloppend te maken is het van groot belang de stand van de natuur in de Natura 2000-gebieden binnen onze gemeente in beeld te hebben. Uit de veldonderzoeken die zijn gedaan voor de Pallas-reactor en de kustzone Petten blijkt dat de natuur op verschillende onderdelen in een goede staat verkeert. De stand van de natuur zegt ook iets over in hoeverre de depositie een (significant) negatief effect kan hebben op de natuur. Om dit goed in beeld te brengen, wordt in opdracht van de gemeente een uitgebreid onderzoek gedaan. Dit onderzoek zal plaatsvinden in het voorjaar van 2020 (onderzoeken in de winter hebben geen zin). Er zijn al offertes gevraagd voor de uit te voeren onderzoekswerkzaamheden.

Aan de hand van de uitkomsten van het onderzoek kan de aanpak van de gemeente Schagen verder worden verfijnd op gebiedsniveau en kan wellicht per Natura 2000-gebied een ecologisch onderbouwde drempelwaarde worden bepaald. Een drempelwaarde heeft als voordeel dat van tevoren vaststaat dat effecten vanwege depositie op de natuur zijn uitgesloten. Een onderzoek of Wnb-vergunning is dan niet noodzakelijk. Hiermee worden de onderzoekslasten en doorlooptijden van de omgevingsvergunningaanvraag minder. Hierover zal ook nader overleg en afstemming met de provincie en buurgemeenten moeten plaatsvinden, omdat de habitatgebieden en de depositie zich niet houden aan gemeentegrenzen. Daarnaast zal worden onderzocht hoe gewerkt kan worden aan terugdringen van deposities, te denken valt aansnelheidsverlaging, milieuzonering en andere (bron)maatregelen.

Naast de specifieke benoemde projecten vinden op ambtelijk niveau veel overleggen en interne advisering plaats op specifieke aanvragen en projecten. Om ook de initiatiefnemers en de raad verder te adviseren is het zinvol om een inloopavond te organiseren waar mensen met hun vragen terecht kunnen en waar uitleg over de Schagense aanpak kan worden gegeven.

Benodigde ambtelijke capaciteit en planning:

De ambtelijke capaciteitsinzet zal naar verwachting in 2020 gemiddeld ca. 12 uur per week vergen. **Ca 0,33 fte**

6 Afbakening opdracht

Op basis van de huidige inzichten is de ambtelijke inzet zoals hiervoor verwoord. Door de zeer snelle ontwikkelingen in het dossier is een geheel sluitende voorspelling van de inzet niet te geven. Eén en ander is afhankelijk van de planning van het Rijk en de provincie en van de uitkomsten van de verschillende gesprekken en onderzoeken.

7 Kosten en baten

In de begroting is een post opgenomen van € 30.000,= om de onderzoeken en eventuele vervolgstappen te bekostigen.

Er zal nog overleg volgen met de provincie om te bezien of zij een bijdrage in de kosten kunnen geven.

De baten zullen op termijn vooral liggen in minder onderzoekslasten en doorlooptijden van aanvragen. Een bedrag is daar op dit moment niet aan te koppelen.

In totaal zal tot eind volgend jaar (2020) de inzet worden gevraagd van ongeveer **1 fte** op de afdeling Ruimte. Deze inzet is tot nu toe verdeeld over drie personen binnen de huidige capaciteit. Wellicht is uitbreiding noodzakelijk en zal ook de inzet van de gemeentelijke ecoloog

(gemiddeld 4 uur per week) en een projectleider (gemiddeld 8 uur per week) noodzakelijk zijn vanaf het 2^e kwartaal 2020. Daarnaast is er projectondersteuning gevraagd voor 4 uur per week.

8 Organisatie

Op dit moment wordt het project stikstof door de volgende personen uitgevoerd, waarbij de volgende taakverdeling wordt gehanteerd:

Jacqueline van Rijn (opdrachtnemer)	Gespreksvoerder VNG bij handreiking ecologische onderbouwing Becommentariëren kamerstukken ed. Aanspreekpunt gemeenten en provincie Uitwerken en begeleiding stikstofdepositiebank
Marcel Mooij	Uitwerken en verfijnen Schagense aanpak Bijwonen ambtelijke werkgroep VNG Becommentariëren kamerstukken ed. Begeleiding pilot aanvraag
Ilse de Leur-Dekker	Ecologische input leveren op alle stukken Begeleiding pilot aanvraag Begeleiding en opzetten onderzoek
Marja Jansen	projectondersteuning

9 Communicatie en participatie

Extern: Om iedereen te informeren en de gelegenheid te geven om vragen te stellen zal een inloopavond worden georganiseerd.

Intern: Wekelijks wordt de portefeuillehouder op de hoogte gebracht van de voortgang en de ontwikkelingen in het stikstofdossier.

10 Informatiebeheer

Opslag van documenten e.d. wordt gedaan op de i-schijf in de map Jur. Uitgaande brieven, adviezen e.d. vindt plaats op reguliere wijze in corsa.

11 Risicofactoren en beheersmaatregelen

De planning is niet geheel beheersbaar omdat we afhankelijk zijn van ontwikkelingen op Rijksniveau en provinciaal niveau. Daarbij kan het voorkomen dat gaandeweg de werkzaamheden worden uitgebreid omdat blijkt dat ook andere aspecten moeten worden betrokken om tot een oplossing te komen. Het gevolg zal voornamelijk in de sfeer van personele inzet liggen.

Ondertekening		
Projectleider	ambtelijk opdrachtgever	indien gewenst Bestuurlijk opdrachtgever

Bijlage(n)

1. Memo sturen op stikstof
2. Schagense aanpak stroomschema (versie...)